

La noia dels ous

Quan Vladímir Saitan es va adonar que era allà davant tot sol i que la noia japonesa se'l mirava estranyada però amb un somriure tímid, va girar el cap i veié que les paràdes anaven tancant, posant els plàstics, escombrant restes i apagant els llums. ¡I tan tard com s'havia fet! A poc a poc buscà la porta de sortida més propera, portant la bossa amb compte, no fos cas que els ous se li trenquessin.

Els ous. No eren els ous, sinó les mans de la noia, que el seduïen. Ja era ben estrany que una japonesa vengués ous en una parada de mercat, però hi havia experts orientals amb l'ofici de sexadors de pollastres i avui dia ningú no s'estranya de res. No era aquest fet, sinó que la noia tenia unes mans grassonetes de dits curts, plenes d'anells prims que brillaven amb els moviments ràpids de la tria dels ous. Molt ràpids i rítmics. Poques vegades havia vist aquell ritme tan precís i aquell gest acariciant, gairebé amorós sobre les closques ovals. Era...

La primera vegada que va anar al mercat a buscar ous va ser perquè la seva dona no es trobava bé i li va demanar si podia passar per aquella parada concreta plegant del conservatori a migdia. Tenien una bona relació mida-preu i eren frescos, no com els del supermercat, que es passaven dies i dies sota l'escalfor dels focus i sortien pollats. Hi va anar. Sempre hi havia gent, però la venedora japonesa era àgil i enllestia aviat sense deixar de somriure mai. No se'n va adonar fins que li tocà la tanda. Aquells dits petits com salsitxes vives es movien sobre els ous com les cames d'una ballarina experta: sis, dotze, sis, dotze, dels cartrons que feien una torre fins a l'ouera de plàstic del client o als paquetets de paper de diari, que feia de sis en sis ous i que lligava amb una goma.

La venedora acariciava els ous de closca setinada i subtils gradacions del blanc al ros pujat. Allò era hipnòtic i a ell li començava a rondar una música pel cap. Va ser el primer dia. Després s'oferí voluntari per recollir els ous quan convingués sortint del conservatori. La seva dona, encantada de la vida.

Amb els alumnes de composició havien decidit muntar una obra sobre un tema de Mikhaïl A. Bulgàkov, que Vladímir trobà de rebaixa en una col·lecció de Bruguera-Libro Amigo. L'escrit de Bulgàkov era satíric i fascinant pel moviment fantàstic que s'hi podia muntar i l'aldarull escènic amb els personatges i bestiar que hi sortien. Representar *Els ous fatals* —així es deia la novel·la que l'ucraïnès havia escrit el 1926— portaria feina, però Vladímir cada vegada estava més engrescat amb el projecte. Simplificarien, és clar, però hi havia bons clarinetistes, violinistes i cantants. Els instruments de vent i de percussió hi jugaven molt, per tota la fantasia aèria que requeria l'obra en les escenes més paroxístiques. Luminotècnica per als raigs vermells i la mort de les gallines; verdosa per a la fecundació dels ous; virolada i amb bom-

bo per a les curses de funcionaris, i resplendent i amb platerets per a l'aparició de les noves espècies de gripaus, serps i cocodrils de proporcions monstruoses. Seria un èxit esclatant.

I llavors, per un d'aquells atzars del destí, aparegué la venedora d'ous. Era... ara ja ho podia definir, la dona ideal, de mans d'escuma al voltant dels ous com un naixement de Venus, suaus com l'aigua que besava les banyistes de Fragonard, tendres com una pessigolla de la Pfeiffer, lleus com un *soufflé* de cinc estrelles, incitants com un pensament eròtic a penes insinuat. Ai! L'havia de convèncer perquè intervingués a l'obra, que ara ja prenia tot el caràcter i el volum d'una òpera wagneriana però amb estridències neomaquinalistes.

Aquell dia, quan es va quedar sol badant a la parada, encara no li va dir res. No sabia com proposar-li-ho. Ni com explicar-ho als alumnes, que ja eren persones fetes i dretes i que el prendrien per boig. ¿Què li havia de dir a ella? ¿Que remenava els ous com ningú? ¿Que tenia les mans boniques, quan la veritat era que semblaven botifarrons i per això resultaven més fascinants per a ell? ¿I als alumnes? ¿Que plantaria allà al mig una japonesa de mans rabassudes traginant ous de gallina, de granota, de cocodríl i de serp? Se'l rifarien, segur, però ell estava determinat, i quan Vladímir Saitan posava la banya en un lloc no la treia fàcilment.

Va obrir la carpeta dels esbossos per al vestuari i repassà els personatges. Primer posaria la noia al laboratori, entre feixos de llum vermella i verda, a cura dels ous irradiats. Després podria fer el paper de la vídua Drozdov, a qui se li morien les gallines i que sabia remenar els ous amb suavitat, obrint els dits d'aquella manera determinada i agafant-los amb tota delicadesa. Primer aniria vestida blanca, amb bata, i després amb tons verd fosc de disseny actual, perquè l'obra optava al Premi Internacional d'Òpera Contemporània de Montevideo. No s'hi podria negar.

Va esperar que no hi hagués ningú a la parada i va fer la proposta. La noia somreia. Aquell home devia ser un guillat, pels papers de badoc que feia davant de la parada mirant-se els ous. Quan va veure que anava seriosament, perquè ell li va ensenyar el carnet del conservatori i la carpeta amb el projecte, la seva reacció fou canviar més de pressa els ous de lloc, d'un cartró a l'altre, en un prodigi de malabarisme digne d'una ballarina oriental però d'ungles curtes. A Vladímir li queia la bava.

Al primer assaig ja va passar: les mirades de tots els músics i dels actors es van centrar i concentrar en les mans de la noia dels ous, per la seva destresa digital remenant ous de tota mena. Els ous més petits els havien simulat amb perles d'oli de les que es posen a la banyera, elàstiques i acolorides. El luminotècnic enfocà un raig nacrà sobre les mans en dansa i fins i tot la música es va aturar, de tanta admiració com el joc despertava.

Els van donar el premi. La noia japonesa, que es deia Ouada, no va canviar d'ofici però va haver d'ampliar el negoci. Tot el conservatori en pes comprava allà. Per una estranya transposició, als ous acariciats per les mans de la noia els semblava que, en fi, tot plegat fantasies d'artistes.

La venedora acariciava els ous de closca setinada i subtils gradacions del blanc al ros pujat. Allò era hipnòtic...

EL CONTE

Trampa sota la

El dia començava amb tempesta i al llit s'hi estava tan bé que no es volia aixecar mai més. Tronava i Fran es tapava el cap amb el llençol. Dins del llit era una cabana. Ell, en ple temporal, havia de vigilar que els óssos polars no li tombessin la tenda, coberta de pells per fora, com les dels indis. S'hauria pogut fer un iglú, però no li semblava prou còmode ni calent. Ara el vent xiulava i havia d'ajustar les pells ben fort. Gairebé no podia resistir, i ho havia de fer, si no, rodaria i rodaria avall com una bola de neu, tot despullat, i es moriria de fred.

Un dels lligams que subjectaven la cabana a terra se li clavava al braç i li feia mal. No podia treure el braç d'allà i tremolava. La tempesta era forta i entrava neu per la pell que feia de porta. Li semblava que tot cauria a sobre seu d'un moment a l'altre. Feia força per aixecar-se i tapar l'entrada, que no es refredés aquell niu calentó on ell s'estava cargolat com la Misca quan dormia als seus peus. ¿On devia ser la Misca, amb tanta neu per allà fora?

La infermera Elena era allà dreta. L'ós polar. Ella era qui havia desfet la cabana d'una urpada i se'l mirava des de molt amunt. L'única diferència amb un ós era que Elena no grunyia. Reia. Reia amb un termòmetre a la mà, fred com un caramell, que li apuntava directe sota el braç. ¿I la subjecció de la cabana? El tub de plàstic amb el sèrum se li clavava de veritat al braç. Era un tub llarg, que feia gotes des d'una ampolla alta, i era com si es desglacés alguna branca d'avet i anés a parar directament dins seu, sota un esparadrap on clarejava una goteta de sang.

Ja estava. Elena espolsava el termòmetre i apuntava la temperatura en un bloc. Li arreglava la gira del llençol i reia.

—¿Què hi feies, tapat de cap i tot?, ¿eh? ¿Que no volies que l'Elena et trobés? Però a l'Elena no se li escapa ningú. Ningú, ¿sents? Ara vindrem i et rentarem, et posarem colònia i seràs més bonic que el sol. Avui trona, ja ho has sentit. I fora està tot nevat, però aquí estàs calentó com un torronet. Un petó, vinga. Fins ara, Fran.

Així que la infermera Elena va ser fora, Fran es va

convertir en Frank i entrà a la tenda índia. El perill s'acostava i calia preparar-se. Primer serien les salvatges que el banyarien, però després... Calia afanyar-se i prendre's els caramels invisibles abans que entrés el tramper a recollir les peces. No li agradava, el tramper. Feia que els animalons sofrissin, atrapats per les potes, en una llarga agonía. No. Els ulls se li van omplir de llàgrimes ¡No, no! La barraca de pells bellugava tota. ¡Que no vingués el tramper!

—¡Fran, Fran, estigues quiet! Lina, aguanta-li el braç, que s'arrençarà l'agulla del sèrum. ¿Per què plores, ara, Fran? Mira, portem l'aigua calentona i una tovallola fina, fina, ¿veus? quines pessigolletes que fa l'esponja aquí, i aquí, ring ring, ¿què hi té el Fran aquí a la panxolina? Apa, ja està, i ara aigua de colònia, ui, quina olor més bona. Rei, ets el rei més bonic que hem tingut aquí. No belluguis. Si no, t'hauem de lligar el braç. Lina, pren els llençols, i tu, Rosa, canvia-li aquest esparadrap.

Les salvatges ja eren fora. Ara calia afanyar-se. No el deixaven mai sol, o ben poca estona, i no podia preparar-se per fer front al tramper. No tenia botes, ni esquís per fugir per la neu, ni abric de pells per no glaçar-se, res de res. No podia sortir de la cabana i ningú no li portava roba d'abric. La ràdio no funcionava i no podia demanar auxili. No se sentien avions a prop, no passaven trineus i tot era blanc i solitari. A dins de la cabana era fosc, no sabia fer foc ni portava cap llanterna. Sort en tenia de ser a la cabana, que era buida quan hi va entrar, però dins no hi havia cap mena d'objectes útils.

Amb el braç lliure va agafar la capseta de pastilles de la tauleta i se'n va prendre dues. A la tauleta hi deixaven un recipient de plàstic amb la medicació del dia, que les infermeres li anaven donant. Hi havia unes pastilles blaves i ell sabia que aquells eren els caramels invisibles. Venien d'una llunyana pastisseria anglesa i sols els venien als nens que anaven d'exploradors al Pol. Els podien fer invisibles. S'anaven tornant blancs, blancs, fins que es confonien amb el glaç. Llavors havien d'anar amb compte de no trepitjar les trampes. ¡Quin mal que feien les trampes si t'agafaven les cames! ¡No es podia fugir!

El tramper sabia que Frank era dins de la cabana.

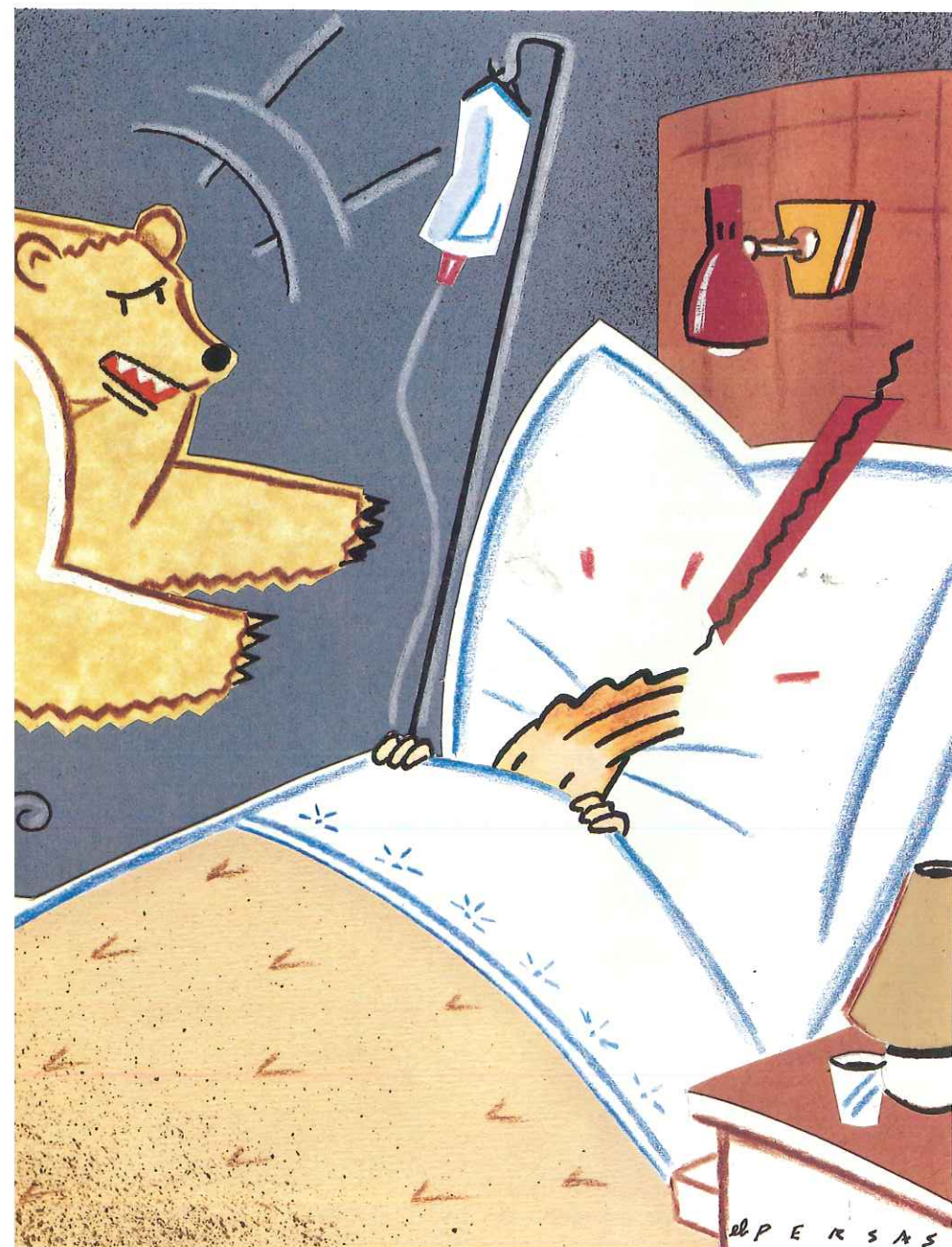

Olga Xirinacs

EL CONTE

“Fran hauria volgut també volar molt amunt, sobre un núvol”

EU

Feia els possibles per obrir la pell d'entrada i Frank només tenia un braç lliure per resistir. Ni un ganivet, res no hi havia a la tenda índia. I el tramper va entrar. Alt i amb barba, somreia, content d'haver sorprès la presa espantada que no podia córrer. Frank estava paralytitzat de por.

—Hola, Fran. Mira quines mans que tinc, ¿veus? Són unes mans que no fan cap mal, i aquí porto tot de coses per curar, pomades, gases fines, estaràs tan bé com un angelet d'aquells que van dalt d'un núvol. ¿Saps quins vull dir?

El tramper arrossegava un trineu que feia soroll de campanetes, que eren ampolles de vidre, estisores, ganivets, tot per tallar i fer mal. Ara es posava a la feina i Frank, que ja tornava a ser Fran, no podia fugir. Va tancar els ulls ben fort i va esperar que els caramels invisibles fessin efecte.

L'infermer treballava al cos de Fran i notava el terror del petit, que premia les mans fins que se li tornaven blanques. Ell, mentre feia la cura, li explicava que a l'habitació del costat hi havia un nen com ell, i que molt aviat podrien jugar tots dos, però que primer calia curar aquell mal, i quan tot estigués ben cicatritzat, podria seure i seria com un príncep assegut en un tron per a ell solet. Sempre li parlava d'un príncep petit que vivia en un planeta petit i tenia aventures estranyes.

Fran hauria volgut també volar molt amunt, sobre un núvol, i conèixer aquell petit príncep que no tenia ningú que l'amoïnés ni li fes mal. Flotaria, flotaria, no li caldria caminar gens i aniria a tot arreu portat per l'aire, com una papallona. Amb els ulls tancats, anava sentint com l'infermer li canviava els apòsits, estirava, untava, posava, tornava a tancar, després el girava d'esquena, amb compte que no es desenganxés el tub del sèrum, fins que tot s'acabava i ell tornava a ser panxa amunt entre llençols amb la gira ben posada.

L'infermer sortia amb el seu carret niquelat, on dringaven suaument les ampolles i els petits instruments de cura. Quan veia Fran li semblava el petit príncep que havia llegit de noi. Quina llàstima li feia en Fran. Perdre totes dues cames en un estúpid accident de cotxe...

Arriba l'americana

Lamericana arribava. D'un moment a l'altre havia d'aterrar l'avió. La cinta transportadora passaria maletes i més maletes i, entre elles, les de l'americana, remota estudiantina provinent de la Universitat de Hayden Priest, Idaho, USA. Arribava amb la força i l'impetuositat dels primitius pioners de les terres frontereres, ella, que havia nascut i vivia a cavall d'Estats Units i Canadà, al nord-oest salvatge i abrupte de la neu i els avets, tantes vegades retratat a les pel·lícules d'aventures.

Arribava l'americana i el catedràtic Cisa es fregava les mans, passant-se la burilla salivada d'un costat a l'altre de la boca. No s'ho volia confessar, però estava nerviós. ¿I si era una mosca gegantina d'un blanc lletós i feia metre vuitanta? L'Acadèmia d'Escriptors Mixtos, després de llargues discussions, l'havia comissionat per rebre l'estudiantina que venia becada per investigar escriptores catalanes actuals. El mal era que no tenien cap fotografia de la noia. Perquè havia de ser una noia, no una dona amb perruca i ulleres gruixudes acabades en ala de papallona. Però, ¿i si era això últim? Cisa suava, vigilant els avions amb la gola eixuta.

Rosalia Branya, tres metres més enllà del catedràtic Cisa, tenia dues feines: vigilar l'avió i el mateix Cisa. ¿Què s'havien cregut, aquells cretins de l'Acadèmia d'Escriptors Mixtos? Era l'Agrupació Literària de Dones Lliures qui havia de fer-se càrrec de Cynthia Horsefly-Penticton, que arribava a Catalunya per estudiar, precisament, literatura de dones.

Però la Direcció Cultural Coordinada, acrònim Dicuco, assabentada de la rivalitat ancestral entre Mixtos i Lliures, hi havia actuat salomònicament, repartint les funcions i delegant a dit. El director de Dicuco també es fregava les mans després d'haver despatxat amb uns i altres i escoltat els exabruptes corresponents. I tot per una simple estudiantina americana que arribava amb beca per un any. No s'explicava l'enrenou, si no era que, com a compensació, la Universitat de Hayden Priest oferia una estada d'un mes i visita combinada a Idaho i part de la Columbia

Britànica. La decisió havia estat comunicada així: "Cisa, vostè es farà càrrec de l'estada aquí de la professora Cynthia Horsefly-Penticton. Confortable sense despeses innecessàries. Sigui diplomàtic, i ja sap per què ho dic."

-¿Per què jo, precisament? Tinc altres obligacions i enguany he de dirigir més tesis que mai."

-No discuteixi, que parlem sols de l'allotjament. D'acompanyar-la se'n cuida Rosalia Branya, de...

-¿No foti! ¿Aquella podrida? No n'hi ha cap del seu grup que no faci pudor de florit, ¿què dirà l'am..."

-¿Prou, Cisa! Faci la feina ben feta. Pensi que pot anar un mes de vacances allà.

-M'ho passo pels...

-¿Fora! La preparer-ho tot."

L'entrevista amb Rosalia Branya havia estat així:

"-Arriba una estudiantina americana que...."

-Ja ho sabem, senyor Peyret. Nosaltres li hem preparat el terreny.

-Cony de dones.

-Moderi's, o la nostra agrupació li caurà al damunt.

-Déu me'n reguard. Vostè acompanyarà l'americana Horsefly com se digui allà on li convingui anar, sempre vigilant que no es destaroti."

-¿Que em demana una inquisició, potser? Nosaltres som dones lliures, i una que vingui d'Amèrica encara més, de manera...

-Prou. El catedràtic Cisa tindrà cura de l'allotjament.

-¿Aquell masclista enverinat? Que es passa les dones...

-Calli, Branya. El nostre lema és la feina ben feta. I a córrer. Ja em passarà nota de la gestió. ¿Sap que pot anar un mes a Idaho-Columbia, de propina?"

-Mmmm, no serà amb en Cisa, potser...."

-Adéu, Branya, que és tard i vol ploure."

***

Un any just més tard

El catedràtic Cisa s'encarrega de facturar les maletes de l'estudiantina Cynthia Horsefly-Pentic-

Arribava l'americana i el catedràtic Cisa es fregava les mans, passant-se la burilla salivada d'un costat a l'altre de la boca

Olga Xirinacs

ton. I les seves. I les de Rosalia Branya. Es frega les mans i somriu. Els informes passats a Dicuco li han merescut el viatge a Idaho-amb-visites-a-Columbia. Els seus apunts personals, però, s'engreixen amb la detallada crònica de les nits passades amb Cynthia. I no sols amb Cynthia. L'encàrrec institucional li ha valgut contactes tendríssims amb les Dones Lliures que aspiraven a ser esmentades en els estudis americans de Cynthia. ¿I quines dones! Tan lliures que deien que eren, i tan mansoies al lit. I complaents. Tot per sortir als paperots d'una remota Universitat glaçada perduda entre esquimals i rens. ¿Voleu una cita? Veniu, que la prepararem. I amb bona fe que les preparava, ell, bavoset. ¿Quin any de fartnera!

Rosalia Branya tenia els ulls fixos al cafè de la tassa i no el veia. ¿Anava a Amèrica! Bona feina. No es pensava que en Cisa treballés d'aquella manera. Els ulls se li estovaven pensant-hi. Tota l'Agrupació deia el mateix i es feia creus que en Cisa, tan petitó, fos capaç de tanta energia com havia demostrat. Gairebé totes les escriptores figuraven a l'antologia escrita per Cynthia Horsefly-Penticton, i això gràcies als seus bons oficis. Mentre ella, de dia, acompanyava l'estudiantina, ell, per facilitar la feina, preparava les cites a casa seva, un dia amb cada escriptora, i comptant les poetes, eren tres-cents seixanta-nou. ¿Quina feinada, l'home!

Cynthia Horsefly-Penticton es menjava un gelat de pistatxo. Hi sucava el dit i se'l pasava pels llavis en una actitud deliciosa, ingènua i acariciant. Llengua, llavis, ditet, pestanyes de seda. En tot aquell any no li havia calgut tocar ni el paper. Es banyava, estirava una cama amb gest sensual, es demorava posant-se el barnús, s'ajecia al sofà amb un refresc. A repassar llistes presentades per Cisa, oh Cisa, maco, gràcies, a dormir. A passeig, a dormir, a fer turisme, a dormir, al teatre, a dormir. Quina beca més ben aprofitada. Quan ho expliqui no s'ho creuran. Miraré de tornar un altre any i estudiar homes.

¿Ah! C. H.-P. tenia 28 anys i, fora d'hores lectives, havia fet de doble de Marilyn Monroe a la televisió local, a Hayden Priest, Idaho, USA.

EL CONTE

Merlí i Serpentina

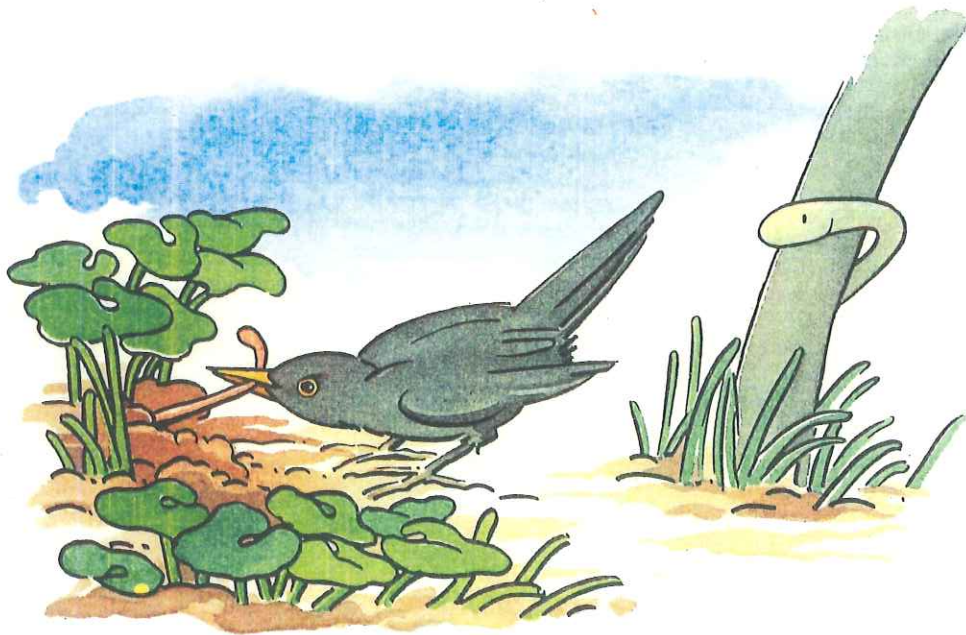
Petit conte del jardí

Dedicat a l'Alba

Text: OLGA XIRINACS

Il·lustració: IRENE BORDOY

Merlí és una merla jove de plomatge marró.
Serpentina és una serp també jove de color beix clar.
Merlí busca cucs de terra.
Serpentina busca ratolins i musaranyes.
Tots dos es coneixen de vista.
A vegades Merlí fa enfadar Serpentina estirant-li la cua.
Serpentina s'exclama:
-Ep, que no sóc cap cuc!

Com que els ocells són una mica més bojós i esvalotats que les serps, Merlí no fa cas dels advertiments de Serpentina i li estira la cua més vegades aprofitant que Serpentina fa la migdiada, o bé quan reposa digerint qualsevol ratolí distret que li passa pel davant.

Serpentina s'espanta, és clar, i pensa que ja n'està tipa. Ves si hi ha prou lloc al jardí, mira si és gran el bosc, i l'ha d'estar empipant només a ella.

Un matí d'estiu, quan la rosada encara humiteja les fulles, decideix espigar i seguir Merlí. Quan Merlí troba un cuc en algun forat de terra es dedica a estirar i estirar fins que aconsegueix fer-lo sortir. En aquells moments no està per res, perquè treballa amb el bec i té gairebé tot el cap dins del forat que va fent a terra.

Serpentina espera aquest moment. Quan Merlí està més atrafegat, zas! l'envolta amb dues passades de serp per tot el cos. Ara sí que Merlí s'espanta de valent. Treu el cap del

NARRACIÓ

forat i no es pot desfer de les dues anelles que Serpentina li ha passat.

Però Serpentina no és pas una boa constrictor d'aquelles enormes que trituren les seves víctimes fins que les ofeguen. No, d'aquestes n'hi ha al tròpic, però no en un jardí mediterrani d'alzines, roures i pins. Serpentina només vol jugar, i ara li toca a ell. De pas, mira de convèncer Merlí perquè la deixi tranquil·la i no li destorbi les migdiades. Si no, el menjar no li fa profit.

Les serps només surten de març a octubre i després s'amaguen per hivernar. Serpentina sol canviar la pell el mes d'agost entre dues roques grises cobertes de líquen. Deixa la pell vella allà perquè sap que els amos del jardí els agrada descobrir-la i diuen:

-Mira, ja ha tornat l'Enriqueta!

No sap per què li diuen Enriqueta si ella es diu Serpentina.

Si les poques vegades que pot fer la migdiada al sol encara ve la merla i la hi espantalla, malament. La serp necessita el sol perquè té la sang freda i li agrada posar-se sobre una pedra escalfada.

Merlí no ha posat seny, i sembla que no en posarà pel que queda d'estiu. Va esbojarrat d'una branca a l'altra i es mira els amos de la casa mentre llegeixen i prenen el cafè sota els arbres espantant-se les mosques. Són ben rucs, pensa, d'aguantar els mosquits i mosques amb tanta paciència.

El que ha fet és aprendre a cantar i ho fa divinament. Primer només anava darrera sa mare cridant perquè li donés menjar, fins que la mare se'n va atipar i li va dir que s'espavilés. Ara canta que enamora. Canta com una merla. Quan veu Serpentina entre les herbes, baixa a fer-li tres o quatre refilets a l'orella i Serpentina riu complaguda.

-Això està millor- diu.

I s'adorm com una serp.

Olga Xirinacs

felicitat

ABerdmonsey encara era ben fosc. La boira pujava del Tàmesi i els primers moviments al mercat eren com d'espectres que flotaven entre llums pàl·lides. Muntaven les parades i treien els objectes de les caixes amb les mans balbes, desembolicant els papers de diari usats una vegada i una altra. Algú es bufava els dits que sortien de les mitenes de llana. Entre llum i penombra lluïen els primers objectes de plata i els filets daurats de les porcellanes. El llibreter disposava els faristols i obria els volums per un gravat atraient. ¿Quin client es podrà quedar aquest estudi botànic acolorit a mà? ¿I potser la primera edició dels *Poemes d'innocència*, de Blake?

El comprador de l'abric negre va aparèixer per Long Lane, vorera esquerra venint de Borough, i entrà al magatzem de la cantonada amb Berdmonsey. Els tes calents fumejaven a les tasses i els venedors roscaven els termos mentre penjaven les peces de roba antiga, blanca i emmidonada: enagos, vestits i camises. Els mantons de seda i els tuls vaporosos bé podrien ser l'alè d'algun espectre refrigerat que vagués vigilant la roba que havia portat en vida. El comprador els va veure, però no eren aquells els fantasmes que ell buscava. Amb els ulls mig tancats per no demostrar l'afany que el movia, resseguia les parades de dalt a baix, tocant i sospesant alguna peça amb dits hàbils i destres, somrient i enigmàtic.

Per Abbey Street entrava al mercat l'home de la caçadora marró. Amb un cop d'ull es va fer càrrec dels compradors, molts dels quals ja coneixia. Eren del centre, que venien a retirar les peces millors. Els venedors mostraven els objectes a la llum de les bombetes esmorteïdes, els clients palpaven i sospesaven i feien preu. Es veien jueus grassos, amb barrets negres, ulleres rodonas i feixos de bitllets que comptaven amb deteniment després d'haver regatejat una estona. Es quedaven sobretot plata. A l'home de la caçadora marró això no li interessava. Respirà amb satisfacció perquè de moment tenia el camp lliure. No es veia l'home de l'abric negre.

El de l'abric negre encara rondava els magatzems on les petites parades s'encavallaven, ata-

peïdes d'objectes més o menys empolegats. Era aquell un oblit aparent, perquè el venedor sabia molt bé el que duia entre mans. L'home ara pujava i baixava escaletes de fusta. Anava de pressa i deixava enrera plata, roba i porcellana. S'aturava a les vitrines i als prestatges tancats on les peces de vori feien una filera càlida i ben protegida. De tant en tant preguntava, i els venedors feien que no amb el cap.

La boira s'havia fet blanca i groga amb la claror del dia. Algú encenia fognets per escalfar-se i es començaven a veure plats de fesols amb cansalada i torrades. Tes i cafès fumejaven a les parades i a les mans. La plata ara brillava més i el mercat s'omplia. L'home de la caçadora marró es va deturar en sec: havia vist el de l'abric negre que sortia d'un magatzem i entrava al següent. El cor li va fer un salt. Allò volia dir que les parades de fora encara no les havia passat. Llavors s'afanyà a regirar les parades exteriors, que seguien un ordre dins la plaça quadrada, com un laberint perfecte, d'una punta a l'altra. Buscava i no trobava. A vegades, una frase mig dita tenia una resposta negativa. Sabia el que volia i els venedors també tenien notícia que la peça seria allà precisament aquell dia de finals d'hivern, amb núvols pesants i humitat llefiscosa.

Els clients matiners ja tenien les seves peces. Ara les polirien i més tard les exposarien als elegants aparadors de Bond Street, brillant sota els focus i a preus que no tenien res a veure amb el que pagaven aquí. Era així. També hi acudien comerciants estrangers, perquè enlloc com a Londres per proveir qualsevol botiga amb gènere interessant. Els cotxes bons ja marxaven, i al mercat començaven a venir els compradors modestos, que solien recollir les escorrialles.

En aquest moment de canvi va ser quan l'home de l'abric negre va veure el de la caçadora marró i el cor li va fer un sotrac. Era allà, també. Calia que s'afanyés, doncs, i es tornà a endinsar als magatzems amb olor de resclosit i veus familiars. Va tenir sort entre una parada d'instruments científics i una de fonògrafs. La parada del mig tenia voris acabats d'arribar, i podia ser que hi hagués la peça que buscava. El venedor va començar a desembolicar amb cura els objectes d'una caixa que tenia al seu darrera, i el de l'abric negre s'impacientava. Girava el cap contínuament cap a fora. A la tercera peça va sortir. Era preciosa. Una esfera de la felicitat, tallada amb motius florals i

“Diuen que ha mort gent buscant aquesta bellesa. Ha costat sang. Són els robins que veieu brillar. Però les maragdes signifiquen l'èxit, i ara la felicitat roda aquí, a les meves mans”

dragons, segons el patró clàssic, però amb rares incrustacions de robins, diamants i maragdes, com no se n'havia vist cap abans. El cor li saltava i van fer preu. El venedor s'havia adonat de la impaciència i va pujar. La negociació va ser llarga, però l'interès era més gran, i just quan l'home pagava notà una ombra al seu darrera, que mirava l'objecte embolicat en diaris que canviava de mans. Va començar a suar, malgrat el fred.

Long Lane té llargues zones sense edificar. L'home les passava de pressa, però no prou. Va ser atacat a la porta d'un magatzem abandonat, vora un grup d'arbres que el tapaven dels cotxes d'aquella via ràpida. L'objecte embolicat en diaris, calent d'haver estat sota l'abric negre, canviava de mans altra vegada i ara era protegit per una caçadora marró que tornava a Berdmonsey amb pas tranquil.

***

El senyor Rupert McLoughlin-Wallace prenia el te en una mitja tarda boirosa. L'acompanyaven la seva dona, Sara, i dues parelles amigues. Somreien vora el foc, explicant fets curiosos en la calma del camp. Encara nevaria, abans del vespre.

—Ara us ensenyaré una peça meravellosa que acabo de rebre de Londres. Diuen que és única.

La bola de la felicitat brillava en punts preciosos i concrets, i a dins sonaven les altres esferes finament tallades, fins a comptar-ne dotze. Hi va haver exclamacions admirades.

—¿Com l'has poguda aconseguir?

—Sabia que existia gràcies a certs documents datats a Venècia al segle setze. Prové del palau Loredan. Els Loredan eren una família orgullosa i pròspera, ja extingida. La glòria passa com el foc i es torna cendra. L'art, en canvi, no. Contempleu.

—¿T'ha costat molt de trobar?

—Sí, però no hi ha res que no s'aconsegueixi amb constància. Sols que a vegades els preus són massa alts.

—No per a tu.

—No, però sí pel que fa a la història de cada objecte. Diuen que ha mort gent buscant aquesta bellesa. Ha costat sang. Són els robins que veieu brillar. Però les maragdes signifiquen l'èxit, i ara la felicitat roda aquí, a les meves mans.

I el senyor Rupert McLoughlin-Wallace, somrient i enigmàtic, es va acabar la seva tassa de te.

EL CONTE

Olga Xirinacs

La reina muda

Una vegada hi havia una reina gentil, casada amb un rei que governava un país exòtic, el més cerimoniós del món. Cada vegada que els súbdits d'aquest país es trobaven entre ells, es feien un seguit de reverències amb un mínim de tres, cosa que els mantenia l'espina flexible tota la vida. Eren graciosos com els joncs, que saben inclinar-se amb elegància sobre l'aigua. Les dones es vestien de seda i eren belles com un pétal de magnòlia a l'herba dels jardins. Tenien uns trens més ràpids que el pensament més agosarat. S'alimentaven de peix sense empassar-se les espines i controlaven gairebé tota la banca mundial.

La reina gentil havia estat educada per somriure, inclinar-se, caminar darrere del seu home com una ombra il·luminada, pintar seda i no dir una paraula més alta ni més llarga que la del rei, a qui seguia amb passes menudes. En tants anys, les celles de la reina havien quedat com de màscara de porcellana, de tant somriure aparentant agradable sorpresa cada vegada que saludava reis, reines i cabdills estrangers, militars i directors de cases de beneficència. El seu gest es quedava tallat a meitat de la cara, ja que havia de somriure però no enraonar si el rei no enraonava. Aquesta d'enraonar poc va ser una decisió difícil, fins i tot en dama tan prudent i exquisida, però és sabut que la repressió educa els caràcters.

Una tarda, en un ball de gala i beneficència, es va veure la reina en un moment de descuit rient i conversant amb

l'ambaixador català, i al conseller-secretari del rei li va semblar que allò era fora de to, de manera que després de les reverències va demanar al rei consell de ministres extraordinaris per tractar el tema. Així es va fer, i greus i encararats senyors van demanar audiència a la reina per fer-li saber que la seva conducta havia estat reprovable. Aquella vegada sí que la reina demostrava sorpresa amb les celles encara més alçades.

L'endemà, quan la seva cambra li va demanar si volia oli de nard o de camèlia per a l'aigua del bany, es va trobar el silenci per resposta. Va repetir la pregunta, però la reina feia uns gestos amb la mà assenyalant-se la gola, de manera que la donzella es va pensar que l'augusta senyora estava afònica. Aquesta situació es va mantenir tot el dia, cada dia, un mes, un altre mes i un any i tot. Per palau van desfilat els metges més acreditats del món, desconcertats perquè no hi trobaven lesions orgàniques de cap mena, i perdien així la magnífica oportunitat de la propaganda si haguessin curat dama tan egrègia com en el món no hi havia.

Amb tota discreció hi van acudir després els psiquiatres i els mestres religiosos més prudents del país. Els resultats es van mantenir en secret però allò no s'arre-

EL CONTE

glava. La reina muda va començar a sortir al balcó, al parc i a les recepcions. Fins i tot es va atrevir a viatjar sense dir ni piu, i la gent

s'hi va acostumar. Per allò de les imitacions, i amb la influència de les revistes del cor, a tot el país es va fer un silenci notable, ja que les dones callaven com la seva reina, però no tant.

El rei no es pensava que l'amonestació a la dona fes aquell efecte glaçat, i va haver d'aprendre els codis de senyals, mantenint fins i tot a l'alcova un intèrpret, que dormia darrere un sumptuós paravent de seda vermella brodat amb dragons i ocells, per si el necessitaven a mitja nit. Però en realitat la situació el molestava d'allò més, i va oferir una recompensa substancial a qui fes enraonar la reina, fos del lloc on fos i de la raça més exòtica.

Per la porta secreta de palau van entrar venerables pells-roges, dervixos inquietos, experts Dale Carnegie, monjos sapientíssims, i tot fou inútil. La reina callava, per més que els seus ulls es feien cada vegada més grossos de la sorpresa de veure aquell personal especialitzat a curar per la via ràpida allò que portava anys i panys ofegant el seu esperit subtil.

L'ambaixador català, com tothom al país reverencial, també rumiava sobre el cas amb la cua entre cames, perquè havia estat precisament ell amb qui enraonava la reina quan la van amonestar. Havia girat i regirat la conversació i no hi veia res fora del corrent. El diplomàtic, veient que la reina ja sortia al carrer, va fer les gestions necessàries perquè els sobirans poguessin visitar Catalunya. En el seu fons més secret confiava que la visita seria com reprendre la conversa que l'havia fet riure tant, i qui sap si la llengua se li des-
travaria.

La reina callava, per més que els seus ulls es feien més grossos de la sorpresa de veure aquell personal especialitzat a curar per la via ràpida allò que portava anys i panys ofegant el seu esperit subtil

Dit i fet. Les cancelleries van acomplir les diligències i un bon dia l'avió reial entrava al Prat, terra de bons pollastres i horta ufana. L'honorable i tot de nenes amb poms de flors esperaven els il·lustres forasters, i la reina muda reia, reia, i pujava en una caleixa del temps de la virreina. Durant el trajecte van saludar uns nuvis que sortien de casar-se, un equip de futbol que passava en formació i un grup d'escolanets que oferien violais en honor dels monarques. Trotant trotant va fer cap a la Monumental una tarda lluminosa, plena de mantons de seda i de banderetes de tots dos països, el del punt i el de les barres.

Abans de començar, un toreret més brillant que la glòria i amb calçonet lila va fer ofrena a la reina muda d'una preciosa silueta de toro Osborne brodat en seda sobre una capa vermella amb serra d'or incrustada. La reina li va somriure i ja no el va perdre de vista durant tota la corrida.

La primera paraula que se li va sentir a la reina muda en veu alta va ser "Olé!", i allò ja no es va deturar. El rei s'exugava les ulleres, incrèdul, i els amfitrions aplaudien. El sol ponent va il·luminar una llàgrima com una perla moreneta als ulls de les dues primeres dames, que es van mirar somrient i cridant alhora, "Olé!", cada vegada que el toreret lluent de la calça lila es movia de perfil. Va arribar un punt que les reines cridaven més que la multitud embravida.

La reina, curada del tot, va prendre el toreret com a bufó de cambra. L'ambaixador va presentar la dimissió.

Meza Lingua'

Antoni Dell'Abate Pérez va ser comissionat pel Cercle de Belles Arts Santa Bàrbara per investigar el cas del robatori del quadre *Meza Lingua*. Aquest quadre va ser robat del gabinet privat del Cercle i ningú no s'explicava com. El més greu era que n'havia fet donació feia pocs mesos un mecenes de tendències independentistes, que no va voler que constés el seu nom com a donant. Ara el Cercle hauria de respondre doblement de la pèrdua de tan valuós patrimoni.

El quadre era del famós Diamantini, venecià costumista barroc que solia pintar fastuosos decorats i escenes de saló. La pintura ara robada representava un banquet abundós, on tot de dames i cavallers brindaven somrients. Però hi havia un detall que mai no van saber interpretar, per més que van demanar assessorament a l'Acadèmia Veneciana i al Museu Cívic Correr, el més informat de la Sereníssima. Al mig del quadre, com a figura central, hi havia un canonge, dret, que treia la llengua i se la tocava amb el dit, com volent il·lustrar alguna cosa que deia. Tots els altres personatges, el Diamantini els havia pintat en funció del canonge, en piràmide al seu voltant. ¿Per què havien robat precisament aquest quadre?

El comissionat Dell'Abate Pérez s'escalfava el cap pensant on podia haver anat a parar l'obra, que era de grans dimensions i havien tret amb marc i tot. La policia li va facilitar una llista de lladres habituals de muscus, les xarxes per on solien circular les obres sotretes i la relació de col·leccionistes suspects de comprar art de procedència dubtosa.

Dell'Abate Pérez va demanar al Cercle que li preparés un viatge a Venècia, perquè potser podria treure'n l'entrellat. Un cop allà, Dell'Abate Pérez va recórrer als seus amics del temps d'estudi als tallers de Ca' Venier. Només en va trobar un, perquè tots els altres s'havien instal·lat a Amèrica i tenien galeries d'èxit a Nova York i Chicago. L'amíc que quedava era Giuseppe Dell'Agata, gravador i marxant d'art que corria tots els mercats de carrer comprant peces rares i revenent-les a bon preu.

—Ah, el Diamantini! Bella persona, i llest, el paio. Mai no va passar gana, aquell, ben

instal·lat als palaus.

—¿Tens referències de *Meza Lingua*?

—Alguna cosa n'havia sentit, però he de refrescar la memòria. ¿Què et sembla una altra copeta?

—Ja vas bastant torrat, però si això et fa recordar, per mi no te n'estiguis.

—Hauríem d'anar a veure la Julieta.

—¿I qui és la Julieta?

—La bibliotecària del Palau Barbarigo della Terrazza. El quadre que em dius té més a veure amb literatura que amb pintura, respectant l'obra del Diamantini, tan brillant com el seu nom indica.

La bibliotecària Julieta di Andrea venia a ser una cosa així com la Flora del Tiziano amb una altra brusa, de manera que Dell'Abate es va quedar parat davant del taulell sense paraules, fins que Dell'Agata, gat vell, el va presentar i va explicar el que feia al cas.

Les dents de Flora-Julieta en somriure brillaven com perles barroques, i Dell'Abate es va felicitar d'haver nascut venecià, cosa que en certa manera l'agermanava amb la noia. Però havia d'esbrinar el cas i es va prometre un altre viatge aviat.

—Senyor, el cas del quadre *Meza Lingua* és singular i sorprenent. El vam haver d'estudiar precisament per a un personatge català que ens en va demanar referències fa un parell d'anys, per això el recordo.

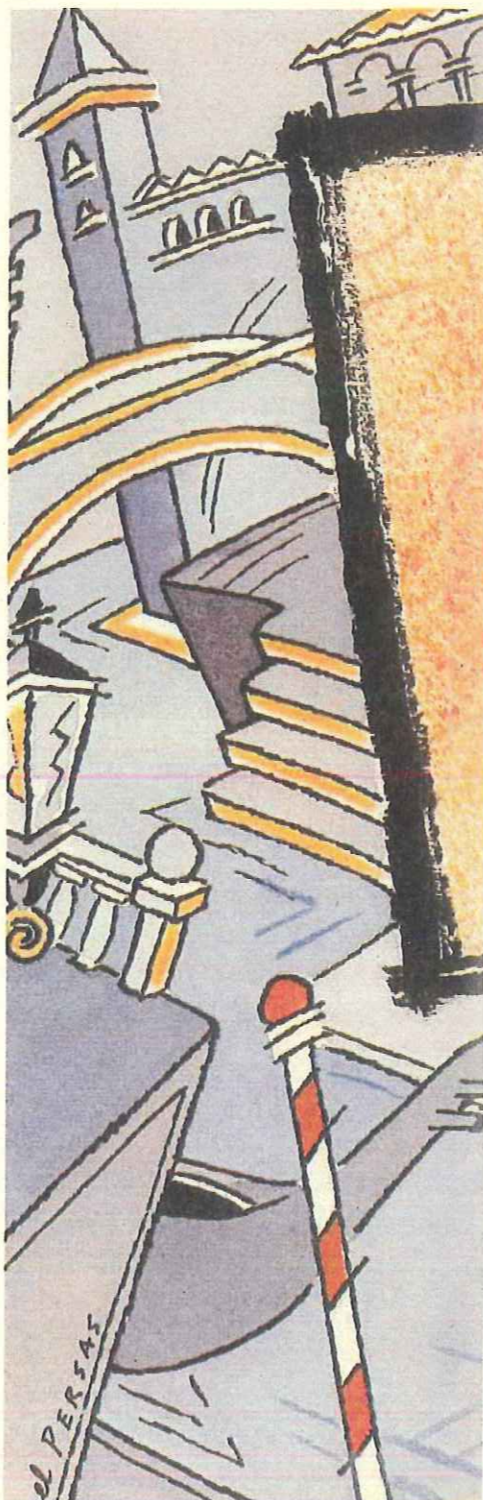
La noia va buscar documentació i la va deixar a la taula, a disposició dels dos lectors. Després d'una atenta indagació, perplex, Antoni Dell'Abate va arribar a la conclusió que el quadre *Meza Lingua* l'havia d'anar a buscar a Valladolid. De manera que es va acomiadar amb gran sentiment de Flora-Julieta i Dell'Agata, prometent-los un sopar l'estiu vinent.

A Valladolid Dell'Abate no hi tenia amics, però es va valer del recurs de les biblioteques, que

EL CONTE

no és gens sospitós i permet molta maniobra.

La bibliotecària del Núcleo Central Comunitario era una noieta rossa d'ulls blaus, amabilíssima, que va atendre molt bé aquell senyor es-

El comissionat Dell'Abate Pérez s'escalfava el cap pensant on podia haver anat a parar el quadre, que era de grans dimensions

Olga Xirinacs

tranger, Dell'Abate es deia, que arribava de Venècia en una lloable i alta missió artística. Ella mateixa es va oferir per acompanyar-lo a Nuestra Casa, on tenien una bella col·lecció d'obres pictòriques i sovint n'arribaven de noves. Nuestra Casa era un club distingit que es reservava el dret d'admissió, però ella coneixia un senyor que, en fi, vostè ja sap com són aquestes coses.

Com que Dell'Abate ja ho sabia, al vespre es van mudar tots dos i van fer cap a Nuestra Casa, on la bibliotecària el va presentar com a visitant comissionat per l'Acadèmia Veneciana. Ella mateixa li va ensenyar les col·leccions a les sales diverses, per cert molt ben conservades i amb il·luminació adient. Tot just allà, en un extrem del saló verd, refulgia el quadre *Meza Lingua*, i el canonge amb la llengua fora es dreçava com una obsessió que turmentava el cervell de Dell'Abate.

Aquest va demanar per trucar per telèfon i després es va asseure tranquil·lament amb la bibliotecària a fer una copa. No havia passat una hora i la policia es presentava al club.

Hi va haver enrenou i Dell'Abate no en va sortir gens ben parat, però ell mateix volia confirmar si era veritat allò que li havien dit a Venècia. La policia va cridar un expert que desmuntés el quadre. A la part del darrere hi havia una doble tela. Treta la tela, el Diamantini havia escrit una història, verídica segons ell, amb un verset al final.

Resultava que el canonge era "*Il Padre Frugoni, genovese*". En un banquet, un senyor eminent l'havia insultat amb un brindis ofensiu perquè, deia, el genovès és mitja llengua. El canonge, home ràpid, va alçar-se i va respondre així:

*Meza lingua il ciel mi diè
che sol atta a parlar è
L'altra parte diela a te
perché lecchi il culo a me.*

***

Tot va quedar explicat. La motivació del mecenes, que sabia la inscripció del revers del quadre. I la motivació del robatori, deguda a l'espionatge que patia el país. No era convenient que es divulgés un poema com aquell, perquè podria servir per enverinar les essències pàtries. Per això Dell'Abate en va fer una reproducció acurada, que m'ha arribat i transcriu.